

Η Θεία Λειτουργία

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Δόξα σοι ὁ Θεός, δόξα σοι.

Βασιλεῦ Οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας, ὁ Πανταχοῦ Παρὼν καὶ τὰ Πάντα Πληρῶν, ὁ Θησαυρὸς τῶν Ἀγαθῶν καὶ Ζωῆς Χορηγός, ἐλθέ καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος καὶ σῶσον, Ἀγαθὲ τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ἀμήν.

Θα ασχοληθούμε με την βοήθεια του Θεού με την μελέτη του κειμένου της Θείας Λειτουργίας. Διότι είναι ένα κείμενο το οποίο συχνά πυκνά το έχουμε μπροστά μας, το ακούμε, είναι κάτι στο οποίο καλούμαστε κάθε μέρα να μετάσχουμε στα νοήματα και στο μεγάλο αυτό γεγονός της Θείας Λειτουργίας. Και σίγουρα πρέπει να ξέρουμε τι ακούμε τι λέμε, που μετέχουμε και πως γίνεται αυτό το μεγάλο και σημαντικό γεγονός. Το σημαντικότερο γεγονός στον κόσμο που είναι η Θεία Λειτουργία. Οι πατέρες της Εκκλησίας λένε ότι όσο τελείται Θεία Λειτουργία θα υπάρχει ο κόσμος. Και όταν παύσει να τελείται η Θεία Λειτουργία τότε δεν θα μπορεί να υπάρξει ο κόσμος, γιατί δεν θα έχει λόγο υπάρξεως ο κόσμος. Και μόνο δηλαδή η τέλεση της Θείας Λειτουργίας είναι λόγος για να υπάρχει ο κόσμος. Και η δική μας συμμετοχή στη Θεία Λειτουργία είναι το μεγαλύτερο γεγονός που μπορούμε να έχουμε στη ζωή μας. Και βέβαια τα λέω μετοχή δεν εννοώ το να ακούμε ή να βλέπουμε ή να παρακολουθούμε όπως λέμε εντός εισαγωγικών την Θεία Λειτουργία αλλά να μετέχουμε εις το γεγονός της Θείας Λειτουργίας που είναι η Θεία Μετάληψη του Αγίου σώματος και του τιμίου αίματος του Χριστού μας.

Το κείμενο έχει γραφεί κατά την παράδοση της εκκλησίας μας. Κυρίως η αναφορά, το κεντρικό σημείο της Θείας Λειτουργίας, από τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο και έχουμε ακόμα 2 κείμενα ακόμα που χρησιμοποιούμε για Θεία Λειτουργία. α) Η Θεία Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου, που έχει γραφεί από το Μέγα Βασίλειο, και η οποία τώρα τις Κυριακές των αγίων νηστειών θα τελείται κάθε Κυριακή στους ναούς μας, που δεν έχει εξωτερικά πολλές διαφορές με την Θεία Λειτουργία του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου παρά μόνο στις ευχές της αναφοράς. β) Η Θεία Λειτουργία των προηγιασμένων δώρων που από την Τετάρτη, την Καθαρά Τετάρτη και στη συνέχεια μέχρι και την Αγία και Μεγάλη Τετάρτη θα τελείται εις τους ναούς μας μας Τετάρτη και Παρασκευή και είναι γραμμένη κατά την παράδοση της εκκλησίας μας από τον Άγιο Γρηγόριο, τον Πάπα Ρώμης. Και βέβαια δεν είναι λειτουργία με την έννοια ότι έχουμε καθαγιασμό του άρτου και του οίνου σε Σώμα και Αίμα Χριστού. Γι' αυτό λέγεται προηγιασμένη. Καθαγιάζονται ο άρτος και ο οίνος σε Σώμα και Αίμα Χριστού από τη λειτουργία που γίνεται την Κυριακή ή το Σάββατο εις τον ναό. Εμείς λοιπόν θα μελετήσουμε σήμερα τη Θεία Λειτουργία του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, η οποία κάθε Κυριακή είναι η ίδια.

Ενώ ο εσπερινός και ο όρθρος είναι διαφορετικοί τις Κυριακές και τις εορτές, η Θεία Λειτουργία όμως είναι πάντοτε η ίδια. Θεία Λειτουργία όταν λέμε εννοούμε το σημείο εκείνο της ακολουθίας όπου αρχίζει... Τελειώνει ο Όρθρος μετά τη δοξολογία και το

απολυτίκιο και αρχίζει η Θεία Λειτουργία με την εκφώνηση του ιερέως «*Ευλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων*». Από δω και κάτω έχουμε πλέον τη Θεία Λειτουργία. Για να μετάσχουμε στη Θεία Λειτουργία, στη θεία κοινωνία, στο σώμα και στο αίμα του Χριστού, πρέπει να είμαστε παρόντες στην Θεία Λειτουργία. Πρέπει να είμαστε παρόντες τουλάχιστον στη Θεία Λειτουργία. Η παρουσία μας δεν είναι παρουσία θεατή ούτε παρουσία ακροατή αλλά παρουσία μετόχου. Είμαστε μέτοχοι στο γεγονός της Θείας Λειτουργίας. Είμαστε μέτοχοι στο γεγονός της παρουσίας του Χριστού. Και μετέχομε σ' όλη αυτή τη χάρη, η οποία υπάρχει εκείνη την ώρα μέσα στο ναό. Αν μπορούσαμε να ανοίξουμε τα μάτια της ψυχής μας να βλέπαμε πόση χάρη υπάρχει κατά την τέλεση της Θείας Λειτουργίας, πραγματικά νομίζω ότι, ότι και να μας έκαναν... Και κομμάτια να μας έκοβαν δεν θα μπορούσαν να μας εμποδίσουν από το να είμαστε παρόντες στη Θεία Λειτουργία. Η Θεία Λειτουργία τελείται κατεξοχήν κατά την Κυριακήν ημέρα. Είναι η ημέρα της Ανάστασης του Χριστού. Σε αυτή την ημέρα όλοι είμαστε παρόντες στην Θεία Λειτουργία. Για τους πρώτους χριστιανούς ήταν τόσο σημαντικό και τόσο απαραίτητο ώστε όπως θα έχετε διαβάσει και θα έχετε υπόψη σας, πολλές φορές πολλούς μάρτυρες έχουμε που μαρτύρησαν και θυσιάσαν τη ζωή τους, συνελήφθησαν από τους ειδωλολάτρες γιατί πήγαιναν στη Θεία Λειτουργία. Και αυτοί ήξεραν ότι οι χριστιανοί μαζεύονται κατά την Κυριακή είναι ημέρα, και εκεί έστηναν ενέδρες και τους συνελάμβαναν.

Παρά ταύτα, παρά τους κινδύνους οι χριστιανοί πήγαιναν στη Θεία Λειτουργία. Τελούσαν τη Θεία Λειτουργία. Δεν νοείτο χριστιανός ο οποίος ήταν απών από την Θεία Λειτουργία. Ετελείτο κατά τα πρώτα χρόνια όπως ξέρετε μέσα στους τάφους, μέσα στα νεκροταφεία. Γιατί η εκκλησία για τρεις αιώνες για 300 χρόνια και περισσότερα ήταν υπό διωγμόν. Εσυνελαμβάνοντο, θανατώνονταν οι χριστιανοί και έτσι δεν είχαν κανένα δικαίωμα να υπάρχουν. Δεν είχαν καμμία υπόσταση. Μετά από το Μέγα Κωνσταντίνο τότε πλέον μπόρεσαν να υπάρξουν, νομικά δηλαδή, και να έχουν δικούς τους ναούς και να έχουν δικαίωμα να λατρεύουν τον αληθινό Θεό χωρίς καμία δυσκολία. Αυτό το πράγμα βέβαια συμβαίνει μέχρι σήμερα όπου υπάρχουν τόποι και χώρες που πράγματι η Θεία Λειτουργία και το να είσαι χριστιανός είναι εκτός νόμου. Απαγορεύεται. Και όμως οι άνθρωποι τελούν τη Θεία Λειτουργία και προσεύχονται και κοινωνούν το σώμα και το αίμα του Χριστού. Οι κανόνες της Εκκλησίας λένε ότι αν κάποιος δεν πηγαίνει στη Θεία Λειτουργία πρέπει να λείπει τον λόγο για τον οποίον απουσίασε από τη Θεία Λειτουργία. Και αν Μάλιστα τρεις συνεχόμενες Κυριακές δεν πάει στη Θεία Λειτουργία πρέπει να αποκόπτεται από το σώμα των πιστών και μετά με μετάνοια και απολογία να ξανασυνάπτεται στο σώμα της εκκλησίας, γιατί δεν ήταν δυνατόν να εννοηθεί χριστιανός ο οποίος δεν μετέχει στη θεία κοινωνία. Ο οποίος δεν κοινωνά το σώμα και το αίμα του Χριστού. Γιατί είναι σημαντικό να κοινωνούμε; Γιατί κοινωνώντας γινόμαστε ένα με το Χριστό. Γιατί έχουμε κληρονομήσει πάνω μας, όλην αυτήν την αρρώστια του προπάτορος Αδάμ και της Εύας. Έχουμε κληρονομήσει πάνω μας αυτήν τη διαστροφή της φύσεώς μας. Όχι την ενοχή. Δεν είναι ενοχή που έχουμε πάνω μας, γιατί αμάρτησε ο Αδάμ πριν τόσες χιλιάδες εκατομμύρια χρόνια. Αλλά αυτήν την αρρώστια. Αυτές τις συνέπειες της πτώσεως. Αυτήν την εμπάθεια. Αυτό το ζύμωμα μας με τα πάθη και την αμαρτία. Αυτόν όλο το σκοτισμό του μυαλού μας,

αυτή την απώλεια της μνήμης της αενάου, της αδιαρρήκτου μνήμης του Θεού. Όλες αυτές τις συνέπειες της πτώσεως τις έχουμε κληρονομήσει. Και τώρα πρέπει να γίνουμε τέκνα του νέου Αδάμ, του Χριστού, του Θεού. Και αυτό γίνεται με το άγιο βάπτισμά μας και με την συνεχή μετοχή μας στη Θεία κοινωνία. Όμως για να μετάσχουμε στη Θεία Κοινωνία, εννοείται ότι δεν μπορούμε να μετέχουμε απροετοίμαστοι. Δεν μπορούμε να μετέχουμε εάν έχουμε κάποια πράγματα τα οποία μας εμποδίζουν από τη Θεία Κοινωνία όπως είναι οι διάφορες αμαρτίες και πάνω απ' όλα οι κακίες μας και οι έχθρες μεταξύ μας. Αυτά είναι πράγματα που δεν μας επιτρέπουν να κοινωνούμε.

Στη Θεία Λειτουργία στεκόμαστε όλοι μέσα στον ναό, και ο ιερέας, στέκεται μπροστά, στο ανατολικό μέρος του ναού, ενώπιον της αγίας τραπέζης. Ενώπιον του θυσιαστηρίου που θα τελεστή η Θεία Λειτουργία. Και μοιάζουμε όλοι μαζί ως ένας λαός που πορευόμαστε προς ανατολάς. Πορευόμαστε αναζητούντες την αρχαίαν πατρίδαν όπως λέει και ο Μέγας Βασίλειος. Επιποθούμε και αναζητούμε την αρχαία πατρίδα μας, τον παράδεισο. Γι' αυτό κατά ανατολάς προσευχόμαστε εμείς οι χριστιανοί, διότι κατά ανατολάς εφυτεύθει ο παράδεισος και η στροφή μας στην Ανατολή μας θυμίζει αυτό τον πόθο, αυτή την στροφή προς την Βασιλεία του Θεού. Όχι πως ο παράδεισος, η βασιλεία του Θεού, έχει γεωγραφικό χώρο, αλλά έτσι ζώντας μέσα στην παρούσα πραγματικότητα χρησιμοποιούμε τα δεδομένα του παρόντος κόσμου.

Αρχίζει λοιπόν τη Θεία Λειτουργία ως εξής. Ο διάκονος λέγει «Ευλόγησον Δέσποτα». Προτρέπει λοιπόν ο διάκονος εκ μέρους του λαού τον πρεσβύτερο να αρχίσει τη Θεία Λειτουργία. Και η Θεία Λειτουργία αρχίζει με το: *«Εύλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν»*. Ας είναι δοξασμένη και ευλογημένη η βασιλεία του Πατέρα και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος τώρα και πάντοτε και στους απέραντους αιώνες, αμήν. Αρχίζει μία είσοδος μας... Σκεφτείτε ότι η Θεία Λειτουργία ανοίγει, σπάζει, το φράγμα του χώρου και του χρόνου και μας εισάγει σε μία άλλη πραγματικότητα. Σε μία πραγματικότητα που υπερβαίνει και τον χώρο και τον χρόνο και μας οδηγεί κατευθείαν ενώπιον του Θεού Πατρός. Και εμείς αρχίζουμε τη Θεία Λειτουργία με το να ευλογήσουμε και να δοξάσουμε τη βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, της Αγίας Τριάδος.

Τι μπορεί να πει ο άνθρωπος στον Θεό; Τι μπορεί να δώσει ο άνθρωπος στο Θεό; Σκεφτείτε τι μπορούμε να δώσουμε στο Θεό; Τίποτα! Απ' όλα αυτά που έχουμε και απ' όλα αυτά που κάνουμε, τίποτα δεν είναι δικό μας. Ούτε έχει τίποτα ανάγκη ο Θεός από τα δικά μας πράγματα. Τι να του πάρεις του Θεού. Να του πάρεις λαμπάδες, να του πάρεις καντήλια, να του πάρεις πρόσφορα, να του πάρεις θυμιάματα; Δεν έχει ανάγκη από όλα αυτά ο Θεός. Ούτε τρώει ούτε πίνει ούτε μύτη έχει να μυρίζει τα θυμιάματα μας. Ούτε ακούει τις ψαλμωδίες μας που καμιά φορά είναι... και μη χειρότερα. Δεν έχει ανάγκη τίποτα από όλα αυτά ο Θεός. Ακούει τα πάντα βέβαια, αλλά θέλω να πω ότι ο Θεός δεν έχει ανάγκη από όλα αυτά που κάνουμε. Εμείς έχουμε ανάγκη αυτών των πραγμάτων. Όλα αυτά που κάνουμε δεν τα κάνουμε για το Θεό. Όταν χτίζουμε μία εκκλησία όταν αγιογραφούμε τον ναό μας, όταν κάνουμε τις εικόνες μας, όταν κάνουμε και λειτουργίες μας, δεν να κάνουμε για τον Θεό. Τα κάνουμε για μας. Εμείς έχουμε ανάγκη να

προσκυνούμε τις άγιες εικόνες. Εμείς έχουμε ανάγκη να έχουμε ναούς να προσευχόμαστε. Εμείς έχουμε ανάγκη να κάνουμε όλα αυτά τα έργα τα πνευματικά. Εκείνο το οποίο όμως έχουμε, που πάλι ο Θεός δεν το έχει ανάγκη, αλλά είναι το μόνο που μπορούμε να δώσουμε στο Θεό τι είναι; Αυτή η δοξολογική διάθεση. Αυτή η ευχαριστία μας απέναντι στο Θεό. Να τον ευχαριστήσουμε. Να ευλογήσουμε το όνομα του Θεού, εις τους αιώνες των αιώνων.

Όπως λέγει εκεί σε ένα ωραίο κομμάτι του ψαλμού. *«Καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομα σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος»*. Δεν υπάρχει πιο μεγάλο πράγμα από το να ευλογεί ο άνθρωπος το όνομα του Θεού. Και ευλογημένο και υπερύμνητο το όνομά σου το πανάγιον εις τους αιώνες. Ο άνθρωπος μέσα στην Ελευθερία του έχει δυστυχώς το τραγικό προνόμιο να μπορεί να ευλογεί το όνομα του Θεού αλλά και να μπορεί και να βλασφημεί ακόμα δυστυχώς το όνομα του Θεού. Είναι θέμα προαιρέσεως είναι θέμα ελευθερίας τι θα επιλέξει να κάνει. Το να ευλογείς όμως το όνομα του κυρίου και το να δοξολογείς το όνομα του Θεού, και το να ευχαριστείς τον Θεό και όλα αυτά τα πράγματα, παρόλο που σίγουρα ο Θεός δεν έχει ανάγκη από δοξολογίες δικές μας. Γιατί μας έπλασε ο Θεός λέει το ερώτημα, και απαντούμε έτσι αφελώς: Για να δοξάζουμε. Μα έχει ανάγκη ο Θεός να δοξάσουμε εμείς; Να του λέμε δόξα σοι ο Θεός; Αυτός έχει αγγέλους και αρχαγγέλους, αναρίθμητες στρατιάς... Ούτε και αυτήν την ανάγκη έχει ο Θεός Ο Θεός είναι αυτοδόξαστος. Δεν έχει ανάγκη ουδενός. Αλλά όμως από άπειρη αγάπη, για να μετάσχουμε και εμείς σε αυτήν τη δική του αγάπη, μας δημιούργησε και μας έδωσε τη δυνατότητα και το προνόμιο να μετέχουμε σε αυτήν την παρουσία του, σε αυτή την αγάπη του, ευλογώντας το Πανάγιον Όνομά του. Αυτό το μεγάλο προνόμιο το οποίο ο Θεός μας έχει δώσει... Και ξέρετε ότι γι' αυτό η Θεία Λειτουργία λέγεται Θεία Ευχαριστία. Η σωστή στάση μας απέναντι στον Θεόν είναι η στάση της δοξολογίας και ευχαριστίας. Και ικεσία είναι ας πούμε σημαντική για μας το να ζητούμε από το Θεό, το έλεος του, αφού έχουμε τα χάλια μας. Εκείνο όμως το οποίο πραγματικά μας ελευθερώνει και μας ολοκληρώνει και αποτελεί έκφραση πνευματικής ωριμότητας και τελειότητας είναι η δοξολογία του Θεού. Το να δοξολογεί ο άνθρωπος αδιαλείπτως το όνομα του Θεού. Και ιδιαίτερα σήμερα στις μέρες μας, όπου μας μαστίζει η κατάθλιψη και νευροπάθεια. Είμαστε όλοι νευρικοί. Μη μ' αγγίζεις, μη σ' αγγίξω, λέει μία παροιμία. Έχουμε τα νεύρα μας. Είμαστε γεμάτοι νεύρα, γεμάτη ένταση, γεμάτη πίεση, και μας τρώει η κατάθλιψη.

Ξέρετε ότι έχει αποδειχθεί και επιστημονικά αλλά και πνευματικά: Εάν καταφέρει ο άνθρωπος στη ζωή του να λέει συνεχώς «Δόξα σοι ο Θεός» «Δόξα σοι ο Θεός» συνέχεια να το λες συνέχεια, έστω και αν δεν αισθάνεται καλά μέσα του, έστω και αν έχει χίλια δυο προβλήματα και χίλιες δυο ταλαιπωρίες και χίλιες δυο θλίψεις. Και έχουμε όλοι τα δικά μας. Ο καθένας στο Σταυρό του. Εάν συνεχώς λέμε «Δόξα σοι ο Θεός», τότε τα πράγματα αλλάζουν τότε αυτό το «Δόξα τω Θεώ» γίνεται σαν ένα βάλαμο, σαν ένα πράγμα το οποίο μεταβάλλει μέσα μας το ξύδι, αυτό το όξος όλο σε γλυκό και γίνεται γλυκό κρασί το ξύδι. Ενώ αντίθετα η μιζέρια και η κακομοιριά και εκείνο το κακόμοιρο που μας πιάνει πολλές φορές. - Τέλος πάντων, τι να κάνω; Είμαι χάλια, δεν μπορώ, δεν αντέχω άλλο, να πεθάνω να ησυχάσω. Εκείνο και γλυκό κρασί να έχεις μέσα σου θα το κάμει ξύδι. Γι' αυτό λοιπόν έχει μεγάλη σημασία αυτή η στάση του ανθρώπου, η δοξολογική στάση. Και βλέπετε ότι η

Θεία λατρεία, η Θεία Λειτουργία, προσφέρεται ισταμένων ημών. Είμαστε όρθιοι. Δεν είμαστε μπρούμυτα κάτω, όπως είναι σε άλλα θρησκευόμενα. Είμαστε όρθιοι. Βλέπουμε τον Θεόν σαν παιδιά του, πρόσωπο προς πρόσωπο. Άσχετα αν είμαστε άξιοι να χαθούμε. Αλλά δεν γονατίζουμε στη Θεία Λειτουργία. Αν κάποιος θέλει να γονατίσει ας το κάνει από μόνος έτσι ως προσωπική πράξη, ας πούμε πράξη ευλάβειας. Όπως αισθάνεται. Αλλά η Θεία Λειτουργία προσφέρεται ιστάμενων. Είμαστε όρθιοι μπροστά στο Θεό. Γιατί ο Θεός μας θέλει να είμαστε όρθιοι, να είμαστε παιδιά του και όχι δούλοι του. Να είμαστε άνθρωποι που να του προσφέρουμε αυτή τη δοξολογία την οποία μας επιστρέφει πίσω ο Θεός ως χάριν, ως ενέργεια Χάριτος. Και το να ευλογούμε το όνομα του Θεού και να ευλογούμε τη βασιλεία του πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος είναι το μεγαλύτερό μας προνόμιο. Αυτό που μας βγάζει από τα δεδομένα αυτού του κόσμου και μας εισάγει στα δεδομένα μιας άλλης πραγματικότητας, της πραγματικότητας του Θεού.

Ευλογημένη λοιπόν η βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Γιατί την ονομάζει Βασιλεία; Γιατί ονομάζεται βασιλεύς και βασιλεία του Θεού; Γιατί όπως παλαιότερα ο βασιλιάς βασίλευε σε μία πόλη, και βασίλευε κατά πάντα σε μία πόλη, και ήταν όλα δικά του και όλοι δικοί του, έτσι και ο Χριστός όταν είναι στον άνθρωπο, όταν είναι στην καρδιά μας, όταν είναι μέσα μας, τότε όλο το είναι μας, και το μυαλό μας, και η καρδιά μας και το σώμα μας, και το είναι μας ολόκληρο, τα πάντα ανήκουν στο Θεό. Όλα αγιάζονται. Βασιλεύει ο Θεός εις την ψυχή του ανθρώπου. Δεν υπάρχει μία πτυχή της ζωής μου. Δεν πρέπει να υπάρχει μία πτυχή της ζωής μου που να μην είναι εμβαπτισμένη μέσα στη βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Καμμία πτυχή της ζωής μου. Από την αρχή μέχρι το τέλος. Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί ώστε να καταυγάζονται από το φως αυτής της Βασιλείας του Θεού. Και η συνείδησή μας πρέπει να μας συμμαρτηρεί ότι όλα είναι μέσα εις την Βασιλεία του Θεού.

Ενθυμούμαι κάτι από τη μοναστική μας ζωή. Ο γέροντας μας ο αείμνηστος μας έλεγε για τον εαυτό του ότι η κάθε βράδυ όταν τελείωνε η μέρα και πήγαιναν στα κελιά τους για να κάνουν τη νυχτερινή αγρυπνία τους, ο καθένας μόνος του, έβαζε ένα ερώτημα στον εαυτό του. Ότι έχω. Ότι Σκέφτηκα. Ότι πράττω. Είναι μέσα στην ευλογία του Θεού; Είναι μέσα στην ευλογία του γέροντα; Αφού ήταν υποτακτικοί οι μοναχοί και ζούσαν κάτω από την υπακοή του γέροντα Ιωσήφ του ησυχαστού. Όλα τα γνωρίζει ο γέροντας; Μήπως έχω κάτι το οποίον απέκρυψα; Μήπως έχω κάτι το οποίο δεν το γνωρίζει; Μήπως κάμνω κάτι που το αγνοεί, είτε εσκεμμένα του έχω κρύψει, είτε χωρίς να καταλάβω; Και αν η συνείδησή τους έλεγε ότι: -όχι δεν έχω κρύψει κάτι. Δεν έχω κάνει κάτι το οποίο είναι έξω από την ευλογία τότε μπορούσαν και συνέχιζαν προσευχόμενοι. Εάν κάτι ήταν το οποίο δεν τους πληροφορούσε συνείδησή τους ότι ήταν εις την ευλογία και στη γνώση του γέροντα, τότε φρόντιζαν αμέσως να το αναφέρουν για να μην υπάρχει οποιοδήποτε σημείο το οποίο θα εμπόδιζε αυτή την έλευση της Χάριτος. Και σε αυτόν τον τομέα ξέρετε οι πατέρες της εκκλησίας ήταν πάρα πολύ προσεκτικοί και πάρα πολύ αυστηροί. Πάρα πολύ αυστηροί!

Θα σας πω δύο μικρές ιστορίες από έναν μεγάλο σύγχρονο Άγιο ο οποίος βέβαια όπως σας είπα κι άλλες φορές άγνωστος ήταν στους πολλούς γιατί δεν δεχόταν επισκέψεις αλλά γνωστός σε λίγους μοναχούς και γνωστός και σε μας αφού ήταν αδελφός πνευματικός

αδελφός του γέροντά μας. Και ομιλώ περί του πατέρα Εφραίμ του Κατουνακιώτη αυτού του μεγάλου γίγαντα του πνευματικού ο οποίος ήταν ιδιαίτερα έτσι φημισμένος για την ακρίβεια της συνειδήσεως του. Ήταν πολύ ακριβής η συνείδηση του. Δεν δεχόταν την παραμικρή παράβαση. Την παραμικρή έτσι παρέκκλιση από το πνεύμα και από το γράμμα του νόμου, και είχε αυτή την πλούσια χάρη.

Μία φορά λοιπόν, ήρθε στην σκήτη από τα κατουνάκια και συνομιλούσε με τον Γέροντα μας. Φεύγοντας κάτι χρειάστηκε να γράψει και του έδωσε ο γέροντας ένα στυλό. Μη νομίζετε ότι κανένα Πάρκερ. Μπικ. Ήταν από αυτά που είχαν πρωτοκυκλοφορήσει. Μιλούμε τώρα ιστορία πολύ παλιά. Και έγραψε στο χαρτάκι αυτά που ήθελε και του λέει: - Πάτερ Ιωσήφ τι ωραία πέννα αυτή του λέει. – Πάρτην αδερφέ μου, πάρτην. Εγώ έχω άλλη. Και εγώ βγαίνω έξω στον κόσμο θα αγοράσω άλλη. Ο παπα - Εφραίμ δεν έβγαине ποτέ του έξω. Την κράτησε. Νύχτωσε, άρχισε να σουρουπώνει και έφυγε με τα πόδια πάει πίσω στα Κατουνάκια. Μιλούμε για απόσταση από τη Νέα Σκήτη μέχρι τα Κατουνάκια... Και βέβαια όχι δρόμο ίσον όπως τον δρόμο των παραλιακών. Βουνά, βράχια, ανεβοκατεβάσματα, περίπου με τις καλύτερες προϋποθέσεις και τα γοργά Αγιορείτικα βήματα μιάμιση ώρα τουλάχιστον. Μιάμιση με δύο ώρες να πας και άλλες τόσες να 'ρθεις. Έφυγε, πήγε πίσω. Στην καλύβα του. Στα Κατουνάκια. Το βράδυ που έκαναν την αγρυπνία τους με το κομποσκοίνι όπως συνήθιζαν. Τα μεσάνυχτα, λίγο πριν, χτυπάει η πόρτα της καλύβας. Τέτοια ώρα ποιος είναι και κυκλοφορά; Ποιος; Ο παπα Εφραίμ. Ήρθε πίσω, μπαίνει μέσα, και λέει του Ιωσήφ. - Πάρτο αυτό το στυλό. Δεν το θέλω. - Τι έπαθες; - Παρτο σε παρακαλώ. Το πήρα χωρίς ευλογία. Δεν το χρειάζομαι. Πάρτο πίσω. Και ξανά επέστρεψε πίσω. Και μάλιστα του λέει: - Πάρτο γιατί δεν μπορώ να λειτουργήσω. Πάρτο γιατί θέλω να κανω λειτουργία. Ήρθε, πήγε, ξαναήρθε, ξαναπήγε. Μετρήστε ώρες. Όλη νύχτα αυτό το πράγμα θα μπορούσε να πει κανείς. Εντάξει στείλε το την άλλη μέρα. Χάθηκε ο κόσμος; Ασε το εκεί και όταν θα ξανάρθεις το φέρνεις. Μην το χρησιμοποιήσεις. Όμως δεν μπορούσε γιατί αισθάνθηκε ότι απώλεσε αυτήν την ένωση του με την θεία χάρη, λόγω του ότι δέχτηκε κάτι το οποίο το θεώρησε ο ίδιος αυταρέσκεια. Ίδιον θέλημα. Είπε βέβαια ότι «δεν είχα ευλογία από τον Γέροντα». Ο γέροντας εν τω μεταξύ τότε ήταν ήδη άρρωστος. Είχε ας το πούμε αυτό που λέγαμε Αλτσχάιμερ. Γεροντική άνοια. Ο Γέροντας είδη ήταν σε άνοια αλλά ο παπα Εφραίμ ήταν ένας τέλειος υποτακτικός και ένας μεγάλος Άγιος.

Μιαν άλλη φορά κατέβηκε στα Καρούλια και ήρθε εκεί το καϊκι και πετάχτηκε μέσα να δώσει ένα γράμμα και να βγει έξω. Ο βαρκάρης δεν τον είδε και ενώ ήταν μέσα ο παπα Εφραίμ να δώσει το γράμμα να το ταχυδρομήσουν, κάποιος πήγε να του πει κάτι και πήγε να απαντήσει και ο βαρκάρης δεν τον είδε και ξεκόλλησε το καράβι, η βάρκα από το μουράγιο. Να κάνει τον κύκλο να φύγει. Του είπε ευλογημένε να κατέβω εγώ κάτω. Εντάξει να φωνάζει όπως είναι εκεί τώρα δεδομένα ο βαρκάρης ήταν λαϊκός από εκεί τις περιοχές έτσι αυθόρμητοι, βαρκάρηδες ας πούμε με τα όλα τους, και άρχισε να του φωνάζει του παππα Εφραίμ. Ξέρω του έβαλε τις φωνές. Εντάξει πετάχτηκε έξω πήγε πάνω στο κελί του αλλά θεώρησε ότι λύπησε τον βαρκάρη. Λέει, πως θα λειτουργήσω εγώ τώρα που τον λύπησα. Τον σκανδάλισα. Και έφυγε τη νύχτα, μεσάνυχτα, έφυγε από τα Κατουνάκια και πηγέ στη Σκήτης Αγίας Άννης. Μία κατηφόρα μόνο που θα το σκεφτείς τρομάζει να την

κατέβεις και να την ξανανέβεις. Νύχτα, μεσάνυχτα, πήγε εκεί που ήταν ο βαρκάρης του έβαλε μετάνοια και του λέει συγχώρα με που σε στεναχώρησα και σε σκανδάλιστα το πρωί. Ευλογημένε του λέει ο Θεός θα σε συγχωρέσει. Πήγαινε στο καλό, δεν έγινε τίποτα.

Λοιπόν θέλω να πω ότι οι άνθρωποι του Θεού ήταν άνθρωποι που ήθελαν να βασιλεύει ο Θεός σε όλες τις πράξεις της ζωής τους, σε όλο το είναι τους. Δεν ανεχόντουσαν να υπάρχει πτυχή της ζωής τους που να μην είναι μέσα στην βασιλεία του Θεού. Καμία πτυχή της ζωής τους. Και αυτό πρέπει να το προσέξουμε εμείς ιδιαίτερα που ζούμε στον κόσμο, που είμαστε χωρισμένοι σε διαμερίσματα. Έτσι αισθάνομαι πολλές φορές. Ένα διαμέρισμα μας είναι το διαμέρισμα της ευσέβειας, της Εκκλησίας. Ένα άλλο διαμέρισμά μας είναι το διαμέρισμα της κοσμικότητας ας πούμε. Που ήμαστε άλλοι άνθρωποι εκεί. Άλλη μάσκα εκεί. Ένα νέο διαμέρισμα είναι της δουλειάς μας. Βλέπεις καμιά φορά να σας πω τον βλέπεις την εκκλησία Ωραίος, γλυκός... Αυτά θέλουμε να δούμε στη δουλειά του; Απρόσιτος, βλοσυρός... Βρε αφού χθες σε είδα στην εκκλησία. Χαμόγελα καημένα. Τι έπαθες; Τώρα τι γίνεσαι ας πούμε. Άλλο πράγμα είναι εκεί. Άλλο πράγμα είναι στο σπίτι του. Στην οικογένεια του. Άλλος είναι ξέρω 'γω, όταν οδηγώ το αυτοκίνητο του. Είναι και εκείνο ένα μεγάλο διαμέρισμα. Πόσες φορές ακούμε λέει: - Πατερ μου όταν οδηγώ βρίζω. Φωνάζω. Του λέω: Εσύ για να ησυχάσεις πρέπει να κατέβει κάτω κανένας να σε δείρει. Αφού ο νόμος δε σε συνετίζει... Ξέρετε το είπα σε ένα και το 'παθε. Είχε το κακό συνήθειο να μουτζώνει τους άλλους. Του λέω να μην το κάνεις. Το 'καμνε, το 'καμνε. Μιαν ημέρα του λέω εύχομαι να βρεθεί κανένας πιο τρελός από σένα να κατέβει κάτω να σου δώσει κάμποσες ξυλιές να μάθεις άλλη φορά να μην το ξανακάνεις. Τα φέρει ο πειρασμός έτσι και μούτζωσε έναν μέσα στο δρόμο. Κατέβηκε ο άλλος... Ίσα που πρόλαβε και έκλεισε τα παράθυρα και σώθηκε. Δεν τις έφαγε βέβαια. Δεν τις έφαγε. Λέω δεν είμαι προφήτης. Βέβαια σίγουρα δεν είμαι, ούτε Πιάνουν οι ευχές μου.

Αλλά δεν μπορείς να θέλεις να βασιλεύει Χάρις του Θεού μέσα σου και να είναι τμήματα-τμήματα ο εαυτός σου. Πρέπει να 'σαι ενιαίος. Και η τσέπη σου, και το στόμα σου, και το μυαλό σου. Και τα πάντα σου πρέπει να είναι μέσα στη χάρη του Θεού. Δεν γίνεται έλεγε ο άγιος Παΐσιος το κεφάλι σου από εδώ και η τσέπη σου απ' εδώ. Έλεγε για κάποιους που είχαν ιδεολογίες διάφορες. Λέει αυτοί παιδί μου, το κεφάλι του από τη μία πλευρά αλλά και η τσέπη του από την άλλη. Εννοούσε ότι ιδεολογικά είναι έτσι αλλά με τα χρήματα είναι άλλος άνθρωπος. Ο άνθρωπος ο οποίος έχει τη χάρη του Θεού, όλη η ζωή του, όλο το είναι του, όλες οι πράξεις του, τα λόγια του, οι ενέργειες του, και οι κρυφές και οι φανερές και μόνος του, και με άλλους, και με όποιον... όλου του κόσμου παραμένει ο ίδιος. Δεν αλλάζει. Δεν μεταβάλλεται. Και οι πατέρες της εκκλησίας ήταν πάρα πολύ... Επέμεναν πάρα πολύ σε αυτό το γεγονός. Στο Να είμαστε προσεκτικοί να μην μεταβαλλόμαστε όποιος και αν είναι απέναντι μας. Όπου και αν βρισκόμαστε. Είτε είσαι ενώπιον εκατομμυρίων ανθρώπων είτε είσαι μόνος σου, να αισθάνεσαι το ίδιο, και να κάνεις τα ίδια πράγματα. Και όταν είσαι μόνος σου να νομίζεις και να αισθάνεσαι ότι σε βλέπει ο κόσμος όλος. Και όταν σε βλέπει ο κόσμος όλος να αισθάνεσαι ότι είσαι μόνος σου. Και παντού και πάντοτε να αισθάνεσαι την παρουσία του Θεού και τίποτα άλλο. Ούτε ενώπιον ισχυρών και ανθρώπων που έχεις συμφέροντα. Και σε ανθρώπους που ή τους φοβάσαι ή εξαρτάσαι από αυτούς να είσαι

κόλακας και να είσαι άλλος άνθρωπος. Αλλά σε όλους και με όλους και ενώπιον όλων να είσαι ο σωστός άνθρωπος. Ταπεινός, αρχοντικά ταπεινός. Όχι με κόμπλεξ, με συμπλέγματα κατωτερότητας αλλά με εκείνη την αρχοντιά των τέκνων του Θεού. Και αυτό ξέρετε μου έκανε και εμένα μεγάλη εντύπωση. Το έβλεπα σε αυτούς τους μεγάλους σύγχρονους Αγίους που ερχόντουσαν άνθρωποι να τους συναντήσουν. Πολύ υψηλά ιστάμενα πρόσωπα ας πούμε: πρωθυπουργοί, και διάφοροι τέτοιοι παγκοσμίου φήμης και εμβέλειας άνθρωποι. Καμιά απολύτως διαφορά στη συμπεριφορά τους απέναντι σε αυτούς ανθρώπους. Και μπορώ να πω ότι μάλλον πιο επικοινωνιακοί, ας το πω έτσι με σύγχρονους όρους, ήταν μαζί με τους απλούς ανθρώπους, τους απλοϊκούς ανθρώπους, παρά με όλους τους υπόλοιπους. Αλλά καμιά ένδειξη οιασδήποτε δουλοπρέπειας ή ανθρωπαρέσκειας. Με την πνευματικήν εκείνη την αρχοντιά μιλούσαν, αντιμετώπιζαν, δέχονταν τον κάθε άνθρωπο, χωρίς να αποβλέπουν στο πρόσωπο ανθρώπου. Η ανθρωπαρέσκεια ήταν κάτι το οποίο έλειπε από αυτούς. Έτσι ο Θεός βασίλευε στις ψυχές αυτών των ανθρώπων σε όλο το είναι τους και έβλεπε κανείς αυτή τη χάρη...

Ακόμα ξέρετε και στα πιο ευτελή πράγματα θυμούμαι που όταν έβλεπα τους ανθρώπους τους Αγίους, πως ήταν διάχυτη η χάρη και στα ρούχα! Και στα ρούχα τους που έβλεπες, παλιόρουχα φορούσαν. Όχι ιδιαίτερα περιποιημένα. Καθαρά αλλά απλοϊκά. Και τα ρούχα τους ακόμα και το σπίτι τους και το κελάκι τους και τα αυτά τους, όλα ανέβλυζαν μία μεγάλη χάρη. Που δεν το βλέπει κανείς αυτό εύκολα οπουδήποτε αλλού βρίσκεται. Σε τέτοιο σημείο μάλιστα που εμείς νομίζαμε... Λέγεται για το Μέγα Βασίλειο ότι κούτσαινε όταν περπατούσε. Κούτσαινε λίγο. Και η Καππαδοκία... Οι Καππαδόκες λέει όταν περπατούσαν κούτσαιναν όλοι. Εμιμούνταν τον Άγιο. Τόσην επίδραση είχε πάνω τους η προσωπικότητα του που πηγαίνανε κούτσα-κούτσα ενώ ήταν καλά εκείνοι. Εκείνος ήταν κουτσός ο άνθρωπος. Είχε πρόβλημα με το πόδι του. Αλλά όλα ήταν... Απέπνεαν όλα τη χάρη, που είχε τόσην επίδραση στους ανθρώπους εκείνους, που εμιμούνταν ακόμα και τα εξωτερικά πράγματα. Το ίδιο... Πολλές φορές... Η επίδραση των ανθρώπων αυτών ήταν τόσο μεγάλη στους ανθρώπους που ήταν κοντά τους ή που τους επισκέπτονταν, που έβλεπε κανείς και εξωτερικά πράγματα να μιμούνται οι άνθρωποι λόγω αυτής της Μεγάλης Χάριτος που ανέβλυζαν από τα πάντα. Από τα ρούχα τους. Από εκείνα τα κουρέλια που φορούσαν. Από τα κελιά τους, από το σπίτι τους από τα κούτσουρα στα οποία είχαν ας πούμε και αντί για καθίσματα και οτιδήποτε άλλο. Αυτό είναι το να έχει ο άνθρωπος βασιλιά τον Θεό στη ζωή του και να βασιλεύει ο Θεός παντού σε όλο το είναι μας. Και στα λόγια μας, και στις πράξεις μας, και στο μυαλό μας, και στην καρδιά μας, και σε όλο το είναι μας. Γι' αυτό και βλέπετε αυτών των ανθρώπων έργα πολύ... Ήπια ένα ποτήρι νερό στον γέροντα Παΐσιο και τέτοιο νερό δεν είχε αλλού. Τέτοιο φαγητό, ή τέτοιο πράγμα που τρώει κανείς καμιά φορά στα μοναστήρια, και λέει: τι ωραίο φαγητό έχει στο μοναστήρι! Νερόβραστο ήταν και τίποτα δεν είχε μέσα. Αλλά η Χάρη είναι αυτή που δίδει ομορφιά σε όλα τα υπόλοιπα. Και εγώ σας είπα πολλές φορές ότι τώρα που είμαι και στον κόσμο... Και παλαιότερα αλλά τώρα περισσότερο βλέπω πολλά πράγματα. Καμιά φορά πάμε σε κάποια έτσι, πολυτελή ξενοδοχεία που έχουν κάποιες εκδηλώσεις κτλ. και βλέπεις τους πολυελέους και όλα τα πράγματα τα πολύτιμα, στις αίθουσες τις μυθικές τις παραμυθένιες. Και λέω. Κοίταξε τίποτα δεν είναι αυτά τα πράγματα μπροστά σε εκείνο το

κελάκι του γέροντα Παΐσιου. Απολύτως τίποτα. Που ήταν... Τι ήταν; Ένα κελάκι, ένα δωματιάκι που είχε κάτω αντί για χαλί... Αντί για πάτωμα είχε βάλει σέλοτεξ. Γιατί δεν υπήρχε τίποτα άλλο και είχε βρει κάτι παλιοπράγματα, στρατιωτικά, έτσι κάτι χοντρά και τα έβαλε κάτω. Το κρεβάτι το έχει φτιάξει ο ίδιος, που ήταν σαν φέρετρο έτσι ξύλινο πράμα και είχε ένα καρεκλάκι που πάλι το 'φτιαξε ο ίδιος, και για γραφείο είχε ένα κομμάτι ξύλο που το βάζε στα γόνατά του και έγραφε. Και κάνα κερί που έβλεπε και ένα ρολογάκι που έβλεπε την ώρα, και κάποιες εικόνες χάρτινες ούτε καν ζωγραφιστές. Χάρτινες με τις πινέζες πάνω στον τοίχο. Αυτό ήταν όλο. Τίποτα άλλο. Κατάμαυρο δε από την από την κάπνα της σόμπας με τα ξύλα και από τα κεριά που άναβε συνέχεια. Κατάμαυρο, και είχε και μία μυρωδιά έτσι χαρακτηριστική από οινόπνευμα. Γιατί συχνά χρησιμοποιούσε οινόπνευμα ο γέροντας λόγω του ότι είχε πονοκεφάλους. Πράγματι τέτοιο πλούτο, δεν είδα πουθενά. Πουθενά δεν είδα.

Πήγαμε στη Ρωσία σε κείνα τα παλάτια της (Ρήγαινας) που λέμε. Της Κατερίνης ξέρω πώς το λένε, Ερμιτάζ. Σκεφτείτε, εντάξει τόσοσ Πλούτος τέτοια χλιδή, τέτοια πολυτέλεια αλλά σκέφτηκε να μείνεις μια νύχτα εκεί μέσα μέσα μόνος σου; Ειδικό δωμάτιο, μετά που θα ξυπνούσε... Ήταν το κρεβάτι της σε ένα δωμάτιο γεμάτο πράγματα... Μετά ειδικό δωμάτιο που καθόνταν μόνη της. Μετά το ξύπνημα. Ειδικές πολυθρόνες και ύστερα οι νιπτήρες και τα πράγματα.

Ναι. Όταν απουσιάζει η Θεία Χάρις τότε όλα είναι νεκρά και όλα είναι κουραστικά. Πιάστε το καλύτερο σπίτι την καλύτερην έπαυλη. Το καλύτερο μέγαρο. Αν ο Θεός απουσιάζει από μέσα είναι κουραστικό. Είναι νεκροταφείο. Θα σε διαλύσει, θα σε σκοτώσει! Βάλτε το Θεό μέσα σε ένα δωμάτιο που έχει τα πάντα μέσα. Οι γιαγιάδες μας τι είχαν; Ένα δωμάτιο εκεί μαγείρευαν, εκεί έτρωγαν, εκεί ήταν η περιουσία τους, όλα εκεί ήταν. Ένα δωμάτιο. Αλλά βάλτε τον Θεό μέσα. Βάλτε και το καντήλι σας, βάλτε την εικόνα σας, κάνετε και τις προσευχές σας. Θα γίνει Παράδεισος. Θα γίνει τόσοσ μεγάλος Παράδεισος που θα λες: Μακάρι να μπορούσαν οι άνθρωποι να γευτούν αυτήν τη χαρά και αυτή την ευλογία που έχει αυτός ο τόπος, αυτό το μικρό το δωματιάκι αυτό το πάμφτωχο ας πούμε σκήνωμα το οποίον υπάρχει εδώ όταν ο Θεός είναι παρών. Όταν ο Θεός είναι παρών όλα γίνονται ευλογημένα γιατί βασιλεύει ο Θεός. Όταν ο Θεός είναι απών κάμε τα πράγματα του κόσμου όλου. Θα είναι νέκρα. Ένα νεκροταφείο όσον καλλωπισμένο και αν είναι, είναι νεκροταφείο. Θα σε πλακώσει, θα σε διαλύσει, θα σε κάνει χίλια κομμάτια. Δεν θα σε βαστάξει.

Είναι λοιπόν ευλογημένη η βασιλεία του πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Της Αγίας Τριάδος στο όνομα της οποίας βαπτίζομαστε. Νυν και αεί και εις τους αιώνας των αιώνων. Τώρα και πάντοτε και στους απέραντους αιώνες. Είναι μία έκφραση την οποία ακούμε συχνά στην εκκλησία, και θα τη βλέπουμε συχνά και στην Θεία Λειτουργία. Τι σημαίνει αυτό; Γιατί το λέμε; Γιατί όλα τα έργα μας μέσα στη Θεία Λειτουργία είναι απέραντα. Είναι αιώνια. Δεν είναι θνητά. Δεν αποθνήσκουν. Όταν ανοίγω το στόμα μου και ευλογώ το όνομα του Θεού, η ευλογία του Θεού είναι αιώνια και απέραντη. Δεν αποθνήσκει ο λόγος. Δεν περιορίζεται. Δεν είναι θνητός ο λόγος. Και εδώ θα σας θυμίσω κάτι που το έχω πει και άλλες φορές. Αυτή την εμπειρία που μου έχει διηγηθεί ένας φίλος

μου ο ιερεύς ιερομόναχος οποίος όταν έγινε ιερέας και του έδωσε ο Θεός αυτή την μεγάλη χάρη της ιεροσύνης όταν τέλεσε την πρώτη Θεία Λειτουργία και εκφώνησε ευλογημένη η βασιλεία του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, νυν και αεί και εις τους αιώνες των αιώνων. Όπως ήτανε εκεί η Αγία Τράπεζα που στο Άγιον Όρος είναι μικρές οι Αγίες Τράπεζες, και είναι στην κόγχη του Ιερού. Τα εκκλησάκια είναι μικρά στις σκήτες, τα ασκητήρια. Τότε λέγει με τη χάρη του Θεού άνοιξε. Εν πνεύματι βέβαια τα είδε αυτά. Άνοιξε όλος ο χώρος εκείνος και είδε τον λόγον του, αυτό που είπε, να επεκτείνεται εις τους αιώνες των αιώνων. Είχεν αυτή την αίσθηση της αιωνιότητας. Ας πούμε να φανταστούμε τον εαυτό μας ότι ανοίγει μπροστά μας μια οθόνη, ένα παράθυρο, προς την αιωνιότητα. Που δεν έχει τέρμα.

Αλλά ταυτόχρονα μπορούμε εμείς να δούμε όλο αυτό το απέραντο. Δεν είναι όπως το βλέπουμε τώρα που βλέπουμε από δω μέχρι κάτω και από εκεί κάτω δεν βλέπω γιατί δεν φτάνει το μάτι μου. Δεν φτάνει η οπτική δύναμις του οφθαλμού μου να το δει αλλά μπορώ να δω το απέραντο των αιώνων. Και είδε ότι ο λόγος του, αυτή η Θεία Λειτουργία, η ευλογία του Θεού επεκτείνεται εις τους αιώνες των αιώνων. Ατελείωτο πράγμα. Και αισθάνθηκε αυτό το φοβερό δέος, το πόσο μεγάλο πράγμα είναι να λες έναν λόγον, ο οποίος επεκτείνεται εις τους αιώνες των αιώνων. Είναι Αθάνατος. Είναι ατελεύτητος. Είναι άφθαρτος. Και αν είναι έτσι η ευλογία του Θεού, και αν τόση μεγάλη Χάριν έχει, ας σκεφτούμε όλα τα άλλα λόγια που λέμε. Και η αργολογίες μας και οι ματαιολογίες μας, και οι χαζομάρες που λέμε. Και επεκτείνονται και αυτές εις τους αιώνες των αιώνων. Πόση, ας πούμε, βαρύτητα προσλαμβάνουν τα λόγια μας και πόσο προσεκτικοί πρέπει να είμαστε. Και μετά διάβασα κάπου... Που βέβαια δεν ξέρουμε αν θα γίνει κάποτε. Οι επιστήμονες λένε ότι ο λόγος του ανθρώπου δεν χάνεται. Έτσι μπορεί να υπάρξει κάποτε ένα μηχανήμα που όποιο λόγο βγάλεις από το στόμα σου να τον πιάσει. Επεκτείνεται, δεν χάνεται τίποτα. Μέχρι που έλεγε το άρθρο ότι θα μπορούσαν ίσως να ακούσουν ακόμα και τη φωνή του Χριστού του ίδιου. Που δεν είναι παράξενο, αν κάποτε μπορεί να για αυτό το πράγμα. Αλλά γίνει, δεν γίνει, δεν έχει σημασία για μας τόση. Σημασία έχει ότι ενώπιον του Θεού, και για τον Θεόν το απέραντο των αιώνων, μας δίνει τη δυνατότητα να ευλογήσουμε το όνομα του Θεού και να γίνουμε και εμείς αιώνιοι μέσα σ' αυτήν την απεραντοσύνη. Και έτσι να καταλάβουμε πόσο σοβαρό και πόσο σπουδαίο πράγμα είναι να έχουμε την ευλογία, τη δυνατότητα να ανοίγουμε το στόμα μας και να εισερχόμαστε σε μια άλλη κατάσταση της ευλογιάς, της Θείας Λειτουργίας. Του πιο σημαντικού πράγματος που κάμνει η εκκλησία. Που η εκκλησία υπάρχει για να τελεί τη Θεία Λειτουργία.

Αυτό είναι το έργο της. Όλα τα άλλα που κάνουμε είναι δευτερεύοντα τριτεύοντα. Όλα τα άλλα που κάνουμε είναι για να μας οδηγήσουν στη Θεία Λειτουργία. Στη λατρεία του Θεού. Τα υπόλοιπα αν γίνουν καλώς. Αν δεν γίνουν δεν χάθηκε ο κόσμος. Αλλά η Θεία Λειτουργία δεν μπορεί να μη γίνει. Αν δεν γίνει δεν υπάρχει λόγος να υπάρχει κόσμος δεν υπάρχει λόγος να υπάρχει εκκλησία.

Εδώ πρέπει να σταματήσουμε σύμφωνα με την ώρα μας αν θέλετε κάτι να ρωτήσετε ευχαρίστως.

Ερώτηση : Ο Θεός μας έπλασε, είχα ακούσει κάποια ομιλία σας, για να μην κοινωνούμε, να είμαστε υγιείς να μη φοβόμαστε να έχουμε όλα τα καλά που έχει και ο δημιουργός μας. Τι ακριβώς συνέβη και τι σημαίνει. Ποια είναι η πραγματική έννοια της πτώσεως που συνέβηκε στον Αδάμ και την Εύα... και τι είναι ο Αδάμ και η Εύα.

Απάντηση : Ο Αδάμ και η Εύα ήταν οι πρώτοι άνθρωποι που έπλασε ο Θεός. Ο πρώτος άνθρωπος. Ο Θεός έπλασε έναν άντρα και μία γυναίκα. Και την έπλασε έτσι όπως το περιγράφει η Αγία Γραφή. Έπλασε τον άντρα και εκ του ανδρός τη γυναίκα και αυτοί μετά αυξήθηκαν και πλυνθήθηκαν. Για αυτό που μας έπλασε όλους από έναν άντρα και μία γυναίκα για να είμαστε όλοι οι αδερφοί και να έχουμε την αίσθηση ότι καταγόμαστε από έναν άνθρωπο και είμαστε όλοι το ίδιο. Ο Αδάμ και η Εύα είχαν μία εντολή να από τον Θεόν. Και ανεξάρτητα από το ποια ήταν η εντολή... Η εντολή του ήταν να μην γευθούν ένα από τα δέντρα του παραδείσου. Δεν έχει σημασία αν το δέντρο τι ήταν και τι δεν ήταν. Σημασία έχει η εντολή του Θεού. Η εντολή του Θεού τους κρατούσε σε μία συνεχή Κοινωνία με το Θεό. Διότι έκαναν υπακοή στην εντολή του Θεού αυτή, η υπακοή αυτή τους είχε συνδεδεμένους με τη θεία χάρη. Μόλις άνθρωπος διέκοψε αυτή την εξάρτησή του από το Θεό... Να σκεφτούμε ας πούμε ένα μηχανήμα το οποίο είναι συνδεδεμένο στην πρίζα, είναι αναμμένη η πρίζα, και διοχετεύεται το ρεύμα. Και λειτουργεί το μηχανήμα γιατί παίρνει ηλεκτρική ενέργεια. Αν σταματήσεις το διακόπτη σταματά αμέσως. Έτσι συνέβη και ο άνθρωπος διέκοψε τη σχέση του με τον Θεό και αυτόματα έπεσε. Η πτώση του τι σημαίνει; Σημαίνει ότι μαζί με αυτόν έπεσε όλη η δημιουργία, όλη η κτίσις. Διεστράφη όλη η δημιουργία. Η δημιουργία στράφηκε εναντίον του ανθρώπου και ο άνθρωπος εναντίον της δημιουργίας. Ο άνθρωπος μεταξύ του. Ο άνδρα και η γυναίκα, ο ένας με τον άλλον. Αμέσως μετά ο ένας ρίχνει στον άλλον το φταίξιμο. Η γυναίκα με απάτησε. Ο όφης με απάτησε. Ο Θεός έφταιγε στο τέλος. Φόρτωναν ο ένας στον άλλο τις πτώσεις τους. Διέρρηξαν τη σχέση μεταξύ τους. Διέρρηξαν τη σχέση τους με το Θεό διέρρηξαν τις σχέσεις με το περιβάλλον τους, και είναι τα λεγόμενα μεταπτωτικά φαινόμενα.

Η φθορά, ο θάνατος, η αρρώστια, η ανταρσία της φύσεως, των ζώων εναντίον του ανθρώπου. Το λιοντάρι να μας φάει. Το φίδι να μας τσιμπήσει. Όλα αυτά δεν υπήρχαν εκεί που μας έπλασε ο Θεός. Δεν αρρωστούσε ο άνθρωπος. Ήταν συμφιλιωμένος με τη φύση. Όλα αυτά ανατράπηκαν και βέβαια ο άνθρωπος γέμισε με πάθη και αμαρτίες. Γι' αυτό όταν ο άνθρωπος συμφιλιωθεί με τον Θεόν τότε συμφιλιώνεται μαζί του και η κτίσις ολόκληρη. Απόδειξις ότι στους Αγίους. Ζούσαν με τα άγρια θηρία και δεν τους επείραζαν. Γιατί τα θηρία, όπως λέει και ο αββάς Ισαάκ, έχουν αυτό το ένστικτο, αυτή την αίσθηση του προπάτορος. Δηλαδή ενθυμούνται, καταλαβαίνουν τρόπον τινά, των προπτωτικών άνθρωπο. Και δεν τον πειράζουν. Βλέπετε και το μεγάλο φαινόμενο που γινόταν στους μάρτυρες που ξαμολούσαν τα λιοντάρια, τις τίγρεις, τα θηρία να πάνε να τους φάνε και ήταν πεινασμένα μέρες ορμούσαν πάνω τους και έφευγαν. Και αναγκάζονταν να τα παρακινούν τα λιοντάρια. Να τα σπρώχνουν για τους φάνε. Εκείνα δεν έκαναν τίποτα. Δεν τους έτρωγαν.

Η πτώση λοιπόν είναι η διακοπή της σχέσης του ανθρώπου με τον Θεό λόγο της ανταρσίας του ανθρώπου. Και συνέπειες της πτώσεως είναι όλα αυτά που μπήκαν στη ζωή μας. Ο θάνατος, η φθορά, τα πάθη, και οι αμαρτίες.

Ερώτηση : Ο γέροντας Ζαχαρίας του Έσσεξ έχει πει ότι και αν ο Αδάμ και Εύα είχαν πει συγγνώμη στο Θεό, λόγο της παράβασης της εντολής και πάλι θα χρειαζόταν η ενανθρώπιση του Υιού του Θεού. Δηλαδή δεν θα αποκαθιστούνταν τα πράγματα στην προτέρα κατάσταση έστω κι αν μετανοούσαν.

Απάντηση : Σίγουρα. Αυτό το λένε και οι πατέρες αλλά εντάξει. Αν έλεγαν συγγνώμη, σίγουρα θα ήταν καλύτερα από ότι είναι σήμερα.

Ερώτηση : Ο γέροντας Εφραίμ που για μία πεναν ή με το επεισόδιο με τον βαρκάρη αισθάνθηκε ότι αισθάνθηκε. Ότι έφυγε η θεία Χάρης, εμείς οι ταλαίπωροι που κάνουμε πολύ χειρότερα και τα περισσότερα ούτε καν αναγνωρίζουμε ότι είναι λάθη δικά μας, πως θα σωθούμε; Και άλλη μία ερώτηση. Μία Αγία ψυχή σώζεται. Και έχει ένα συγγενικό αγαπητό πρόσωπο το οποίο γνώριζε στη ζωή του το οποίο δεν ζούσε χριστιανικά πώς θα αισθάνεται ευτυχίαν εις τον παράδεισον αν αντιλαμβάνεται ότι το αγαπημένο του πρόσωπο δεν εσώθει;

Απάντηση : Για το πρώτο, ελπίζουμε στο έλεος του Θεού. Ελπίζουμε στην αγάπη του Θεού. Όχι στα έργα μας διότι αν πιάσουμε από τα έργα μας τότε κανείς δεν θα μπορέσει να σωθεί. Αλλά ελπίζουμε στο έλεος του Θεού και στο αίμα του Χριστού μας, το οποίο έδωσε στο Σταυρό για όλο τον κόσμο. Και παρακαλούμε τον Θεό να μας λυπηθεί και να μας ελεήσει και να μας σώσει, μη αναζητώντας έργα σε μας που δεν έχουμε. Αυτοί οι άνθρωποι όμως σαν τον παπά Εφραίμ και τον Γέροντα Παΐσιο και τους άλλους δεν ήταν συνηθισμένοι άνθρωποι σαν εμάς. Αυτοί ήταν όχι υπεράνθρωποι αλλά γίγαντες. Αυτοί είναι άνθρωποι που κατά γενεάν και γενεάν, έρχονται στον κόσμο. Είναι ισχυρής πνευματικής δύναμης άνθρωποι. Και κρατούν το μέτρο αυτό της τελειότητας. Εντάξει εμείς που να σταθούμε εκεί; Ένα μυρμήγκι μπορεί να σταθεί σε έναν ελέφαντα σε ένα γίγαντα; Αλλά έχει ο Θεός και για μας. Ελπίζουμε στο έλεος και στην αγάπη του Θεού.

Το άλλο, όσον αφορά το τι θα γίνει με τους αγαπημένους μας ανθρώπους. Προσευχόμαστε όλοι οι άνθρωποι να σωθούν και όλοι οι άνθρωποι να γνωρίσουν τον Κύριο εν πνεύματι Αγίω. Όταν θα φύγουμε και εμείς από τον κόσμο αυτόν δεν θα είμαστε ίδιοι που είμαστε τώρα. Θα ψάχνουμε να βρούμε πού πήγε ο ένας ή ο άλλος και, τι κάνει και πού είναι. Όπως νομίζουμε τώρα, εκεί στη βασιλεία του Θεού οι αισθήσεις είναι διαφορετικές και τα δεδομένα διαφορετικά και σίγουρα εκεί δεν υπάρχει πόνος και λύπη και θλίψις για τίποτα. Το πως ο Θεός θα τα καλύψει όλα αυτά, εκείνος γνωρίζει καλύτερα. Αλλά όταν ο άνθρωπος είναι ενωμένος με το Χριστό τότε όλες οι άλλες ανάγκες παραμερίζονται.